

Din seria „Anul Centenar al României și al Românilor”

Unitatea...

Motto: „Unde-i unul nu-i putere, la nevoi și la durere/unde-s doi puterea crește și dușmanul nu sporește”

Există, între altele, o expresie potrivit căreia „ca să ai faci o treabă bună, trebuie să ai și cu cine și cu ce”. Cu alte cuvinte, în acest context, trebuie să înțelegem, până nu este prea târziu adică, măcar, și în al doisprezecelea ceas, că, pentru realizarea, ducerea la bun sfârșit, până la capăt sau împlinirea unui demers, deziderat sau proiect, trebuie să lucrăm în echipă, fiind uniți, în același duh, în aceeași simțire, în același cuget, altfel, riscăm, ca toată acțiunea respectivă să aibă un sfârșit lamentabil, mai bine spus, să fie sortită eșecului!...

Haideți să ne uităm la orice grup, orice societate, orice echipă, ce fapte mărețe realizează, dacă lucrează în echipă și încă una coordonată, ori dacă, grupul sau echipa respectivă a căzut pradă sintagmei „împarte și stăpânește” nu a mai desăvârșit nimic bun, nimic concret, nimic stabil, nimic trainic, nimic durabil ori statornic!...

Da, contează foarte mult ce duh ne stăpânește și în ce spirit ne mișcăm: dacă lucrăm în același duh sau nu, dacă acționăm în același cuget ori ba, dacă mergem, pe același drum, în aceeași direcție sau „defilăm separat și pierdem în comun”, ajungând niște victime ale dezbinării și ale polarizării!...

Ne aflăm în anul special, comemorativ – omagial și aniversar, centenar, al Unirii!...

Cum ne-a aflat, pe noi, acest an?

Eu consider că, destul de risipiți, de împrăștiați, de dezorientați, debusolați și dezbinați, pradă multor duhuri, multor apucături, multor metehne și multor năravuri!...

Greu mai putem vorbi, astăzi, de același duh, al credinței, cu toate că cerem acest lucru în ecteniile tuturor slujbelor noastre: „Unitatea de credință!”

Greu mai putem vorbi, astăzi, de aceleași idealuri, mărețe, comune, naționale, într-o lume și societate, atât de polarizată, de împărțită, în opinii, păreri și idei, atât de fărâmițată și de manipulată!...

Greu mai putem vorbi astăzi, de o conștiință comună, civică, de o voință comună, de o acțiune sau activitate comună, națională!...

Bunăoară, da, în anul 1918 se încheia un lung proces, cel al Unirii. La el s-a lucrat secular, cu răbdare, cel puțin de la începuturile Școlii Ardelene, ideea s-a construit și întărit, deceniu după deceniu, până a prins chip istoric.

Nu mai știu altă înfăptuire similară în istoria noastră culturală, necum în cea politică.

Dacă însă Unirea s-a realizat, ca o rachetă care are nevoie de două trepte pentru a ajunge pe o traiectorie suficient de înaltă, unitatea rămâne încă un deziderat. Au fost mai întâi interbelicul, prea scurt pentru o operă istorică de o asemenea amploare, apoi comunismul, care este prin esență un regim bazat pe ură și dezbinare și care a avut ca scop fundamental tocmai fărâmarea, fărâmițarea bazelor unității, el distrugând cu insistență, tenacitate și perseverență și puținul care se împlinise în această direcție!...

Lupta de clasă este expresie nemediată a urii și această forma mentis a continuat și în „democrația originală” românească, de după anul 1989, din păcate!...

Așa se face că sărbătoarea Centenarului ne găsește astăzi, tare confuzi și dezuniți. Falii sociale nenumărate se cască între categorii și în interiorul acestora. S-au refăcut pluralismul partinic, societatea civilă,

presa liberă. Dar s-a omis să fie cimentate cu acea idee comunitară, cu idealul comun, fără de care nu există viitor!...

Și nu există neam și popor, ci numai populație!...

Sub semnul funest al acestei dezbinări evoluăm încă, din nefericire!...

Nu întâmplător sunt supuse unui atac ideologic mai direct sau mai insidios, dar extrem de tenace, exact acele elemente care sunt menite să consolideze unitatea: Biserica, familia, școala, credința, istoria și cultura națională. Se promovează ca ideal uman „realizarea personală”, iar valorile comunitare sunt abolite, pe motiv de „colectivism”.

O altă linie de fractură foarte adâncă este cea între generații. Chestiunea/problema aceasta nu este, desigur, nouă. O întâlnim la bonjuriștii pașoptiști și la cei care au trăit în perioada interbelică, avem mereu această tensiune, benefică în sine.

Ceea ce deosebește de situația de acum este că atunci țelul era vizibil, comun, diferențele erau mai degrabă asupra căilor de a-l atinge...

Era, totuși, o epocă a valorilor tari în care credeau toți, indiferent de generație. Și aceasta este principala deosebire față de astăzi, când ni se injectează ideea că nu mai există valori, principii, că nu există adevăr. Dacă nu există valori tari, nu există „factori de coagulare” socială. Numai interese individuale, de grup ori de castă.

Această carență nu se simte acut în vechile culturi europene, unificate în interior de mult, dar lipsa de factor coagulant produce în societatea noastră sângerări/hemoragii (ce altceva sunt migrația, neimplicarea socială, indiferentismul lui „nu se poate face nimic”, complexul manolic de a dărâma mâine ceea ce se construiește azi?) masive, triste și dureroase!...

Altfel spus, priveam, recent, o sală plină de adolescenți în fața cărora trebuia să țin o conferință, pe o temă care evident le era antipatică. Și le-am spus, exact în ordinea acestei rupturi: Voi, privind la mine, deși nu sunt atât de bătrân, vedeți o generație „expirată”, care v-a lăsat o țară neașezată, haotică, înapoiată; eu, privind la voi, văd o nație complet lipsă de speranță!...

Este prea întunecat acest tablou, schițat în câteva tușe rapide? Nu-l așa?

Da, trist însă adevărat, dureros de adăvarat, de realist!...

Dacă rămânem, însă, cu privirea strict la nivel sociologic, de mentalități colective sau de context istoric, atunci el este mai degrabă prea îngăduitor, ar trebui să fie mai mult acid. Această acedie socială

generalizată poate avea, totuși, un efect paradoxal. Anume acela de a-i selecta pe cei mai buni!...

Când va apărea, ceva clar și limpede formulat, idealul (scuze, este concept „tare”, nerecomandabil de cei care văd lucrurile relativist) comun, atunci vom avea și o „aristocrație” a meritului, capabilă să pună în operă acest ideal.

Cu alte cuvinte, este, încă, mult de lucru la unitatea românilor!...

Avem, de exemplu, de reînvățat, de reîntemeiat instituția gravă, serioasă, a respectului. Care este ceva mai mult decât „simplă” politețe. Pentru români, virtutea deriziunii, a bășcăliei, a ipocriziei, a șmecherelii, a vicleniei, este sinonimă cu inteligența, cu sprinteneala și prospețimea de spirit. Prea mulți nu mai au „nimic sfânt”, cum se spune!...

Fără a-l părăsi ori abandona, să căutăm a-i adăuga acestui spirit caustic și recunoașterea valorii. Smerenia nu doar ca valoare creștină, ci și ca virtute „civică”, „civilă”!...

Să acceptăm/să admitem, de pildă, că există o „aristocrație a meritului” și să o cinstim ca atare, cum se cuvine!...

Ar fi, mi se pare, un prim pas pentru unitate, în jurul unei asemenea aristocrații. S-ar putea ca edificarea unității naționale să necesite ceva mai mult decât cea a unirii!... Mai ales că, în secolul al XIX-lea (care a durat ca mentalitate, ne spun istoricii, până la Primul Război Mondial) contextul extern era favorabil, fiind epoca unirilor. Acum pare, dimpotrivă, epoca destrămarilor, și trebuie să fim oarecum contra curentului.

Generația minunată care a înfăptuit Unirea a fost decimată în închisorile comuniste, neavând timp (da, timpul nu prea a avut niciodată răbdare cu noi, iar atunci când l-am avut - precum din anul 1990 înapoi, ne-am purtat ca și cum ar fi fost o resursă inepuizabilă, ne lipsește imperativul lui aici și acum, al urgenței/opurtunității istorice) să fortifice/să consolideze unitatea!...

În altă ordine de idei, vreau să cred, cu toată tăria și cu toată convingerea, pentru a nu încheia într-un ton sau registru atât de pesimist și de sceptic, că, an de an, la 1 decembrie încercăm, cel puțin, să ne simțim inimile copleșite de un sentiment aparte, căci ne serbăm/sărbătorim Ziua națională: festivități, aclamații, discursuri, coroane de flori, parade militare, steaguri fluturând/arborând.

Toate, la un loc, contribuie la festivismul aniversar al zilei, o zi, ce-i drept, nu întotdeauna pe placul tuturor: adeseori ba este prea frig, ba plouă, ba ninge.

Probabil de aceea, în ultima vreme, s-au făcut auzite unele voci, propunând schimbarea datei celebrării zilei naționale cu o alta, mai

potrivită din punctul de vedere al condițiilor meteo, dorindu-se desfășurarea fără impedimente a numeroaselor activități organizate. Or fi având dreptate, și ei, într-un fel, deși, la o privire atentă, se vede limpede că, în chip providențial, ziua de 1 decembrie, în ciuda posibilelor surprize climatice, reprezintă cel mai fidel, fortuitele întâmplări „pregătite” de istorie de-a lungul zbuciumatei noastre existențe ca neam, ca națiune și ca popor.

Și, totuși, vin, din nou, să întreb: aici și acum: ceva mai mult, mai serios, mai consistent și mai eficient, mai complex și mai complet, pentru acest an centenar – 2018 și nu numai, afară de aniversări/comemorări și manifestări cultural - spiritual – naționale, pline de festivism, desigur, binevenite și ele, avem sau nu!?!...

Căci, altminteri, da!, întâiul Undrei, prin neprevăzutul lui, ne amintește într-un fel că nația română a învățat de la Iisus Hristos să pătimească pe crucea istoriei pentru mult așteptata „înviere”, petrecută în prima zi din iarna anului 1918, când visul de veacuri al tuturor românilor s-a împlinit, în sfârșit!...

„Târziu”, vor cugeta unii, „ne-a trebuit atâta amar de vreme spre a realiza îndelung râvnita unire! De ce?”. Nu știu ce să zic! Poate că, fiind un popor mic, întotdeauna ne-am văzut împărțiți în necurmate/neînctate războaie, deoarece ne înconjurau neamuri nu foarte prietenoase nouă; cotropiți, căci ne-a așezat Bunul Dumnezeu pe cel mai ispititor pământ bogat din Europa; tot timpul frământați, niciodată laolaltă!...

Cu toate acestea, cronicarii ne vorbesc în cărțile lor bătrâne despre biruințe, despre un grai, o lege și un pământ ale unui singur popor/neam românesc. Și au purtat străbunii noștri războaie, și au îndurat pustiiri, și au fost cuceriți, apoi iarăși liberi pe Țările lor, dar nu și-au pierdut nicicând idealul sfânt al unității, care odinioară părea o iluzie!...

Așadar, de fapt, ce comemorăm la 1 decembrie? Ce vom comemora, în acest an – centenar, la 1 decembrie?

Nu cumva lupta necurmată/neîntreruptă pentru idealul unității naționale, dar și atingerea lui concretă?

Odată cu aceasta ne reamintim curajul, bărbăția și jertfa milioaneilor de confrăți morți pentru împlinirea României Mari, pe care trebuie, ca o datorie/obligație morală, cu prețuire și recunoștință, să-i

cinstim, să-i omagiem, să-i pomenim în rugăciunile noastre, commune, publice, personale sau particulare!...

Câtă iubire de neam poate încăpea un sufletul unui astfel de român, capabil de sacrificiul suprem pentru ca România să învieze!...

Așa titrau unele ziare în epocă. Nu scriau: „ne-am unit” ci „am înviat!”. Mausoleul de la Mărășești, acolo unde se odihnesc vremelnice trupurile atâtor mii de soldați căzuți pe frontul războiului de întregire, are inscripționat la intrare și troparul Învierii Mântuitorului nostru Iisus Hristos!...

Mi se pare impresionantă analogia făcută: așteptarea, umilința, încercarea de înrobire a neamului se aseamănă cu Răstignirea Domnului Iisus Hristos, iar împlinirea mărețului vis al unității, cu Învierea Sa!...

Da! Învierea dă sens și necurmată nădejde în istorie, iar înfăptuirea unității naționale este trăită ca lumină a lui Iisus Hristos Cel Răstignit și Înviat!...

Prin urmare, sărbătorind, în acest an special și deosebit, triumful mărețului vis de secole al românilor, să nu uităm de dragostea, râvna, jertfa și lucrarea bravilor noștri înaintași care și-au închinat viața înfăptuirii unității neamului/poporului nostru!...

Să ne apărăm, precum ei odinioară, identitatea, principiile, valorile spirituale și culturale ale poporului din care ne-am născut și am răsărit!...

Măcinați de ură, dezbinare și răzbunare, de indiferentism religios, de lupte fratricide pentru putere, uitându-ne credința strămoșească și istoria, ne stingem, pierim cu totul!...

Poate că, măcar acum, în aceste momente și în acest an deosebit trebuie să ne aducem, mai mult ca oricând, aminte că „tatăl minciunii este tatăl dezbinării” și că dușmanul nostru atâta așteaptă: „să împartă, să dezbine și să stăpânească!”

Și, totuși, nutresc, încă, speranța/nădejdea că vom învăța, măcar acum, să redevenim devotați, fideli, loiali și credincioși idealurilor sfinte și perene ale vrednicilor noștri înaintași, iubindu-ne mai mult credința străbună, neamul românesc, jertfindu-ne, fiecare după puterile noastre, pentru a sa propășire!...

Și toate acestea le putem realiza și împlini numai dacă, noi, toți, laolaltă, vom ține aproape de Dumnezeu – Tatăl, Exemplul și Modelul Suprem al Unirii și Unității, desăvârșite, și, apoi, desigur, vom ține, unii la alții, unii cu alții, unii pentru alții și unii de alții!..

Căci, „unde-i unul nu-i putere, la nevoi și la durere/unde-s doi puterea crește și dușmanul nu sporește!”....

Ce bine ar fi dacă acest vers ar fi un principiu, de viață și de moarte, nu doar o simplă aclamație/declarație poetică!...

Altfel spus, unirea și unitatea noastră nu trebuie să constituie doar o referință simbolică, istorică, comemorativă și omagială ci să ajungă a fi un demers concret, un deziderat continuu sau o permanentizare, consistentă, substanțială, durabilă, stabilă, statornică și eficientă, căci numai astfel vom mai rezista, numai așa ne mai putem menține și, salva!...

Stelian Gomboș

<https://steliangombos.wordpress.com/>